

Förökning av växter

När solen börja värma igen efter vintern tänker många på odling. Både ljuset och värmen bidrar till att göra förutsättningarna gynnsamma för olika odlingsprojekt.

Växter kan föröka sig på olika sätt. När en växt förökar sig sexuellt (genom frö) blandas genetiskt material och en ny individ uppstår. När växter förökas vegetativt, till exempel med sticklingar, får man en klon som är genetiskt identisk med moderplantan.

Föröka begonia vegetativt

Somliga krukväxter, till exempel begonia, kan rota sig från ett enda blad. Lägg ett välutvecklat begoniablåd på ren sand med ovansidan ned. Skär av några av bladnerverna med en skalpell eller en vass kniv. Sätt bladet i kontakt med sanden, genom att fästa med märlor, gärna vid snitten (se bild). Trä en plastpåse med hål i över. Efter cirka tre-fyra veckor växer nya småplantor till vid snitten.

Så ormbunkssporer

Ta ormbunkssporer från en ormbunke, till exempel stensöta (se bild t.h). Skrapa av mogna sporer (jämnt bruna) från undersidan av ett blad ner i en kruka med sand blandad med torv. Strö försiktigt lite sand över utan att vifta för då blåser sporena bort. Täck krukans med en glasskiva och ställ den varmt men inte i direkt solljus. Håll fuktigt genom att vattna försiktigt och lufta då och då.

Efter en tid kommer det att bildas små gröna förgrodor (protallier). Förgroddarna innehåller både honorgan och hanorgan. I hanorganen utvecklas sädesceller som i fukten simmar över till honorganen där de sammansmälter och en ny ormbunksplanta växer ut. Det är bara att vänta några veckor.

◀ Begonior har hanblommor och honblommor i varje blomställning. De blommor med en viss tidsförskjutning vilket motverkar självpollinering

Sporgömmen hos stensöta

Inomhusodling

Att ha växter inomhus började förekomma under 1600- och 1700-talet. Bland de första var orangeriernas växter som citron och pomerans och även passionblommor. Tidigt dök även medicinalväxterna upp. Att ha balsamin i fönstret kunde vara bra när olyckan var framme. Den lades direkt på sår med god effekt. På brännsår kunde olika aloe-arter vara räddningen. Idag används de i en mängd hudartiklar liksom i tandkräm.

Februari 2009

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
v. 5	26	27	28	29	30	31	Max, Maximilian 1
v. 6	Kyndelsmässodagen 2	Disa, Hjördis 3	Ansgar, Anshelm 4	Agata, Agda 5	Dorothea, Doris 6	Rikard, Dick 7	Berta, Bert 8
v. 7	Fanny, Franciska 9	Iris 10	Yngve, Inge 11	Evelina, Ery 12 <small>Darwin 200 år, www.darwin200.org</small>	Agne, Ove 13	Valentin 14 <small>Alla hjärtans dag</small> 	Sigfrid 15
v. 8	Julia, Julius 16	Alexandra, Sandra 17	Frida, Fritiof 18	Gabriella, Ella 19	Vivianne 20	Hilding 21	Pia 22
v. 9	Torsten, Torun 23	Mattias, Mats 24 <small>Fettisdagen</small> 	Sigvard, Sivert 25	Torgny, Torkel 26	Lage 27	Maria 28	Arvid, Vidar 1

VINJETT-BILD: FRUSNA RÖNNBÅR

FÖRSÖK

Ur Naturen Lärobok för folkskolan 1929

3. Fröväxters förökning på annat sätt än genom frön.

Försök. a) Vi avskära på våren en fingertjock pilkvist, ett par decimeter lång, och ställa den i ett kärl med vatten (kärlet bör ha ogenomskinliga väggar). Undersök kvisten efter en vecka och sedan efter ett par veckor! Vad bryter fram ur knopparna över vattnet? – från kvisten i vattnet? Sticker man ner en dylik stickling eller ”sättkvist” i fuktig jord, ”rotar” den sig och bildar en ny planta. På detta sätt förökas vanligen vinbärsbuskar, blomsterbuskar och många krukväxter.